

Δ.Ε. Λώλης
Καθηγητής Μαιευτικής - Γυναικολογίας
Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη του θέματος της δημοσιογραφίας του σημαντικότερου όλων των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας σήμερα, είναι δύσκολη και πολύπλοκη.

Το έθνος μας, κατά τη μακρόχρονη ιστορία του, όχι μόνο αντιμετώπισε, αλλά και πλήρωσε ακριβά την υπογεννητικότητα.

Ο ιστορικός Πολύβιος αναφέρει ότι "η υποδούλωση της χώρας μας στους Ρωμαίους οφείλετο στην υπογεννητικότητα" αλλά και η Ρώμη αργότερα αυτοκτόνησε λόγω της εκούσιας ατεκνίας.

Αλλά το έθνος μας και σε άλλες ιστορικές περιόδους πλήρωσε για την υπογεννητικότητα, όπως ο Παπαρηγόπουλος και άλλοι ιστορικοί αναφέρουν όμως, σήμερα ο κίνδυνος είναι μεγάλος.

Στα χρόνια της εξουσίας του ο Οκταβιανός Αυγούστος (27 π.χ. - 14 π.χ.) ήταν πλανητάρχης. Οι στρατιώτες της Ρώμης είχαν υποχρεώσεις στα τέσσερα σημεία της αυτοκρατορίας και της οικουμένης και η "σπάνις νεολαίας" υπονόμει, πρώτα από όλα, την επιθετική και αποτρεπτική ισχύ της ρωμαϊκής υπερδύναμης.

Οι έχοντες και κατέχοντες στη Ρώμη, συνειδητοποίησαν κάποια στιγμή ότι τα πολλά παιδιά σήμαιναν μεγαλύτερη κατάτμηση της κληρονομιάς και η φιλοσοφία που επικρατούσε ήταν: "καλύτερα ένας γόνος και πλούσιος παρά πολλοί και οικονομικά ασθενείς".

Η αντίδραση του Αυγούστου όταν έλαβε τα κακά μηνύματα από τα στρατολογικά γραφεία παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Το πρώτο σχετικό νομοθέτημα ψηφίστηκε το 18 π.Χ. και πρόβλεπε ποινές τόσο για του άγαμους και άτεκνους, όσο και "πριμ" για όσους έκαναν παιδιά στο πλαίσιο των νόμιμων γάμων.

Παρά ταύτα τα κορίτσια της Ρώμης δεν χαλάλιζαν εύκολα τις άψογες γραμμές τους, και δεν διακινδύνευαν "ραγάδες" για να κυοφορήσουν λεγεωνάριους για χάρη του αυτοκράτορα.

Στη Ρώμη του Αυγούστου και των κατοπινών αυτοκρατόρων, οι φτωχοί δεν μπορούσαν και οι πλούσιοι δεν ήθελαν. Η Ρώμη ούτε περίμενε τους βαρβάρους ούτε καταστράφηκε από τους βαρβάρους. Όπως έγραψε ένας από τους ιστορικούς της περιόδου, " η ρωμαϊκή ελίτ εξαλείφθηκε λόγω εκούσιας ατεκνίας". Δεν την κατάπιε κάποιο κύμα βαρβάρων από τον Βορρά, απλώς αυτοκτόνησε".

Για να δούμε όμως τι γίνεται σήμερα στον κόσμο, στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια, στη χώρα μας.

Ο κόσμος εκτείνεται σήμερα από τον πολύ νεανικό της Αφρικής ως τον γηρασμένο της Ευρώπης.

Το 1970, η τέταρτη σε πληθυσμό χώρα του κόσμου, η Ινδονησία, υιοθέτησε τον οικογενειακό προγραμματισμό ως τρόπο κλειδί της ανάπτυξης της.

Ο πληθυσμός της Γης ανά τους αιώνες

Έτος	Πληθυσμός (δισ κάτοικοι)	Έτος	Πληθυσμός (δισ κάτοικοι)
10000 π.Χ	0,025	1995 μΧ	5,7
1 μΧ	0,25	2000 μΧ	6
1800 μΧ	1	2050 μΧ	9,3*
1930 μΧ	2	2100 μΧ	10,4*
1960 μΧ	3	2150 μΧ	10,8*
1975 μΧ	4	2200 μΧ	<11*
1987 μΧ	5		

* προβλέψεις ΟΗΕ

Πηγή: www.un.org/News/Press/docs/2000- United Nations, World Population would stabilize at nearly 11 billion by year 2200, Press Release POP/636 2-2-1998 <http://www.un.org/News/Press/docs> (για τις προβλέψεις μετά το 2050)

(για το 2050)

- United Nations, World Population Prospects: The 2000 Revision (highlights) (DRAFT ESA/P/WP/165 28-2-2001) <http://www.un.org/esa/population/unpop00.html>, accessed

Από δημογραφική άποψη είχε επιτυχία: ο μέσος όρος των παιδιών ανά γυναίκα μειώθηκε από 5,6 σε 2,9. Η Κίνα εφαρμόζει το πιο αυστηρό και το πιο αμφιλεγόμενο πρόγραμμα οικογενειακού προγραμματισμού από τις αρχές της 10ετίας του '70, αλλά το 1979 άρχισε να εφαρμόζει την πολιτική του "ενός παιδιού".

Ο πληθυσμός της ήταν 1 δις 224 εκατομ. το 1996 και προβλέπεται να φθάσει 1 δις 575 εκατομ. το 2045.

Ο ΟΗΕ αναθεώρησε πρόσφατα τις εκτιμήσεις του και τώρα προβλέπει ότι θα περάσει πάνω από έναν αιώνα, ώσπου να διπλασιαστεί ο σημερινός πληθυσμός της Γης. Το όριο των 12 δις θα παραμείνει ανέπαφο τουλάχιστον ως το 3020. Ο δείκτης γεννητικότητας στη ΗΠΑ ήταν το 1998 2,07 (κυρίως λόγω μειονοτήτων), στην Κίνα 1,8 και στην Ινδία 3,24.

Ευρώπη

Την ίδια χρονιά (1998) ο πληθυσμός των 15 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυξήθηκε κατά 285.000 κατοίκους (γεννήσεις μείον θάνατοι), ενώ κατα-

γράφηκαν και 461.000 μετανάστες.

Ο θεσμός της οικογένειας στην Ε.Ε διατηρεί την αξία του, αν και αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των γεννήσεων εκτός γάμου και των μονογονεϊκών οικογενειών.

Η ανεργία και ο καταναλωτισμός είναι οι κύριες αιτίες μείωσης του αριθμού των γεννήσεων. "Τα νέα ζευγάρια προτιμούν να αγοράσουν ένα καινούργιο αυτοκίνητο και να αφιερώσουν τον ελεύθερο χρόνο τους, παρακολουθώντας τηλεόραση παρά να κάνουν παιδιά.

Σήμερα, σε μερικές πόλεις, υπάρχουν περισσότερα κατοικίδια ζώα απ' ότι παιδιά, διότι πιθανώς θεωρείται ότι τα ζώα θέλουν λιγότερη φροντίδα.

Το 1996, η Ιταλία υπήρξε η μοναδική χώρα παγκοσμίως, όπου ο αριθμός των ηλικιωμένων ξεπέρασε εκείνου των νέων.

Η γεννητικότητα παρουσιάζει κατακόρυφη μείωση τα τελευταία 10 χρόνια, στο σύνολο σχεδόν των 15 χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο μέσος αριθμός παιδιών ανά γυναίκα στη Ε.Ε είναι μόλις 1,53, ενώ το όριο για την αναπλήρωση των γενεών είναι 2,1 παιδιά.

Το πιο εντυπωσιακό μάλιστα είναι ότι καμία χώρα με εξαίρεση την Ιρλανδία δεν προσεγγίζει καν το συγκεκριμένο όριο.

Οι μειούμενες συνεχώς γεννητικότητα και θνησιμότητα στην Ε.Ε αποτελούν παράγοντες μιας δημογραφικής επανάστασης, λιγότερα παιδιά, περισσότεροι ηλικιωμένοι.

Γύρω στο 2020 τα άτομα άνω των 80 ετών, με μεγαλύτερες πιθανότητες ασθένειας και εξάρτησης, θα είναι 20 εκατομμύρια. Ο πληθυσμός των συνταξιούχων (65+) θα αυξηθεί σε όλη την Ευρώπη.

Βαλκάνια

Κατά την μεταπολεμική περίοδο, η γονιμότητα στις βαλκανικές χώρες σημείωσε σημαντική πτώση

Ηλικιακή δομή στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά ομάδα ηλικιών 1960-1998 (%)

	1960			1998		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Βέλγιο	23,4	64,7	11,9	17,7	65,8	16,5
Δανία	25,5	64,0	10,5	18,0	67,1	14,9
Γερμανία	21,0	67,5	11,5	16,0	68,2	15,8
Ελλάδα	24,8	65,8	9,4	15,8	67,7	16,5
Ισπανία	27,4	64,4	8,2	15,6	68,3	16,1
Γαλλία	26,2	62,2	11,6	19,0	65,4	15,6
Ιρλανδία	30,9	58,0	11,1	22,7	66,0	11,3
Ιταλία	24,7	66,1	9,2	14,6	68,0	17,4
Λουξεμβούργο	21,4	67,8	10,8	18,7	67,0	14,3
Ολλανδία	30,0	61,0	9,0	18,4	68,1	13,5
Αυστρία	21,8	66,1	12,1	17,2	67,4	15,4
Πορτογαλία	29,2	62,8	8,0	17,0	68,0	15,0
Φινλανδία	30,7	62,1	7,2	18,7	66,7	14,6
Σουηδία	22,7	65,7	11,6	18,7	63,9	17,4
Ην. Βασίλειο	23,3	65,0	11,7	19,3	65,0	15,7
Ευρωπαϊκή Ένωση (15)	24,4	65,0	10,6	17,1	67,0	15,9

Πηγή: Eurostat, 1960-1999

ακολουθώντας σε αδρές γραμμές, τα πρότυπα των χωρών της Δ. Ευρώπης.

Στις αρχές της περιόδου 1950-1990 οι δείκτες ολικής γονιμότητας κυμαίνονταν σε αρκετά υψηλά επίπεδα.

Κατά το τέλος της τελευταίας πολυτάραχης δεκαετίας (1990- σήμερα) στην Ελλάδα, Βουλγαρία και Γιουγκοσλαβία, η γονιμότητα είχε πέσει σε επίπεδα χαμηλότερα της αναπλήρωσης των γενεών. Στην

δείκτης γεννήσεων είναι 6 και κάθε 25 χρόνια διπλασιάζεται ο πληθυσμός, δηλαδή 833 φορές ταχύτερα, σε σύγκριση με τον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Ελλάδα

Στην Ελλάδα, το φαινόμενο της υπογεννητικότητας, αναφέρθηκε, ως πρόβλημα για πρώτη φορά από τον Πολύβιο. Σημειώνει ο σπουδαίος αυτός ιστορικός ότι στην Ελλάδα υπάρχει αρνησιπαιδία και ολιγανθρωπία και ότι ο εγωισμός και

Βασικοί δημογραφικοί δείκτες : 1950-1990

Δείκτης ολικής γονιμότητας ανά γυναίκα

Μέση ηλικία 1ου γάμου σε έτη

	ΡΟΥΜ	ΒΟΥΛ	ΓΙΟΥΓΚ	ΑΛΒ	ΕΛΛ	ΡΟΥΜ	ΒΟΥΛ	ΓΙΟΥΓΚ	ΑΛΒ	ΕΛΛ
1950-55	2,87	2,48	3,50	5,60	2,29	21,1	...
1955-60	2,62	2,27	3,04	5,98	2,27	22,4	...	23,1	21,1	25,4
1960-65	2,01	2,18	2,80	5,76	2,20	22,1	21,4	23,0	21,3	25,1
1965-70	3,06	2,15	2,56	5,11	2,38	21,8	21,4	22,8	21,4	24,5
1970-75	2,63	2,17	2,36	4,66	2,32	21,9	21,4	22,6	21,6	23,9
1975-80	2,55	2,18	2,28	4,20	2,32	22,2	21,4	22,6	22,2	23,4
1980-85	2,22	2,01	2,18	3,40	1,96	22,0	21,3	22,9	22,3	23,4
1985-90	2,27	1,92	2,05	3,08	1,53	22,0	21,2	23,0	22,5	24,0

Αλβανία, η γονιμότητα, παρά τη μεγάλη μείωση που σημείωσε (45%), διατηρείται ακόμα σε σχετικά υψηλά επίπεδα (3,08 παιδιά ανά γυναίκα). Οι δημογραφικές διαφορές μεταξύ της Ελλάδας και των γειτονικών χωρών (ειδικά την Αλβανία, την Τουρκία και τις χώρες της Μέσης Ανατολής) θα δημιουργήσουν ακόμα πιο μεγάλο πρόβλημα λαθρομετανάστευσης προς τη χώρα μας. Το έτος 2025, ο πληθυσμός της Τουρκίας αναμένεται να φθάσει το 98,7 εκατομμύρια και της Αλβανίας (μαζί με το Κόσσοβο και FYROM), τα 12

η φιλοχρηματία ώθησε τους ανθρώπους να ανατρέφουν μόνο ένα ή το πολύ δύο παιδιά, ώστε να μη δαπανούν μεγάλα ποσά για την ανατροφή τους.

Ο αριθμός των γεννήσεων και η γεννητικότητα, δηλαδή η συχνότητα των γεννήσεων στο πληθυσμό, γνώρισε στη χώρα μας κατά την μεταπολεμική περίοδο φθίνουσα πορεία.

Το 1996 για πρώτη φορά στη μεταπολεμική περίοδο, οι θάνατοι ξεπερνούσαν τις γεννήσεις και αντί για φυσική αύξηση, είχαμε φυσική μείωση του

Χρονική περίοδος	Γεννήσεις	Θάνατοι	Φυσική κίνηση
1961-1970	1.532.475	693.050	839.425
1971-1980	1.438.877	801.509	637.368
1981-1990	1.183.634	911.193	272.441
1991	102.620	95.498	7.122
1992	104.081	98.231	5.850
1993	101.799	97.419	4.380
1994	103.763	97.807	5.956
1995	101.495	100.158	1.337
1996	100.718	100.740	-22
1997	102.038	99.738	2.300
1998	100.894	102.668	-1774

Πηγή: ΕΣΥΕ, Διεύθυνση Απογραφών, Τμήμα Απασχόλησης και Ανεργίας

εκατομμύρια, ενώ ο συνολικός πληθυσμός των χωρών της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής θα ξεπεράσει τα 685 εκατομμύρια, γεγονός που αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για την αθρόα εισροή λαθρομεταναστών, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά ολόκληρη την Ευρώπη.

Όλοι οι Μουσουλμανικοί πληθυσμοί της Γης πολλαπλασιάζονται ραγδαία. Περίπου ένας στους πέντε ανθρώπους σήμερα είναι Μωαμεθανός. Ο μέσος

πληθυσμός της χώρας κατά 22 άτομα. Το 1998 η κατάσταση έχει αισθητά χειροτερεύσει, αφού οι γεννήσεις υπολείπονται των θανάτων κατά 1774 άτομα.

Σπάνια συμβαίνει στην ιστορία ο αριθμός των γεννήσεων να πέφτει χαμηλότερα από τον αριθμό των θανάτων προκαλώντας έτσι μείωση του πληθυσμού. Το φαινόμενο αυτό κυρίως παρατηρήθηκε στη Γερμανία και στη Γαλλία κατά τον Β' Παγκόσμιο

πόλεμο και την περασμένη δεκαετία στην Καμπότζη λόγω των γνωστών γεγονότων.

Στην Ελλάδα ο δείκτης γονιμότητας μειώθηκε από 2,6 το 1950 σε 2,1 το 1980. Μετά το 1980 δεν εξασφαλίζεται η αντικατάσταση των γενεών. Ο δείκτης μειώθηκε σε 1,30 το 1998.

Στον πίνακα φαίνεται η εξέλιξη του δείκτη στη δεκαετία του 1990.

Σε όλη την περίοδο της μαζικής παλιννόστησης εξακολούθησε η μείωση της γεννητικότητας. Μια μικροαπογραφή των παλινοστούντων έδειξε ότι στην

γονιμότητας αφορά στις πέραν των 3 παιδιών γεννήσεις. Όλο και περισσότερο Έλληνες και Ελληνίδες σήμερα αποκτούν ένα μόνο παιδί.

Η άποψη της διακομματικής επιτροπής της Βουλής είναι:

Αν οι δημογραφικοί δείκτες δεν βελτιωθούν και διατηρηθεί ο ίδιος δείκτης γεννήσεως του 1990 (1,4 μέσος αριθμός τέκνων ανά γυναίκα) και αν δεν προκύψουν σημαντικά γεγονότα (πόλεμος, μετανάστευση) τότε ο συνολικός πληθυσμός της χώρας μας το 2015 θα είναι μειωμένος κατά 500.000

Γεννήσεις, Γεννητικότητα και δείκτης γονιμότητας στην Ελλάδα στη δεκαετία του 1990

Έτος	Γεννήσεις Ζώντων Απόλυτοι επί 1000		Δείκτης Γονιμότητας
	Αριθμοί	κατοίκων	
1990	102.229	10.06	1.39
1991	102.620	10.01	1.38
1992	104.081	10.08	1.38
1993	101.799	9.81	1.34
1994	103.763	9.95	1.35
1995	101.495	9.71	1.32
1996	100.718	9.61	1.30
1997	102.038	9.72	1.31
1998	100.576	9.59	1.30

περίοδο 1971-1986 επέστρεψαν στην Ελλάδα 627.625 άτομα.

Ο δείκτης γονιμότητας δείχνει ότι οι γεννήσεις μειώθηκαν μεταπολεμικά περισσότερο από 50% και είχε σαν αποτέλεσμα και τη μείωση γύρω στο 50% από το 1971 των πολυτέκνων οικογενειών. Την μεγαλύτερη φυσική μείωση του πληθυσμού παρουσίασαν το 1998 οι νομοί Λευκάδος, Σάμου, Κεφαλληνίας, Φωκίδας και Μεσσηνίας.

Η αναλογία των γυναικών που έχει μόνο ένα παιδί στην περίοδο 1960-1991, αυξήθηκε από 41% σε 46.5%. Η αναλογία των γυναικών που έχουν δύο παιδιά

άτομα.

Η επιδείνωση των δημογραφικών δεικτών που άρχισε από το 1985, δημιουργεί σοβαρά πληθυσμιακά προβλήματα στη χώρα μας. Στην ελληνική κοινωνία με όλες τις κοινωνικές πολιτισμικές και εθνικές αλλαγές οι οποίες συμβαίνουν, παρατηρείται σταδιακά τροποποίηση των κοινωνικών αξιών και θεσμών. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο των κοινωνικών αλλαγών, συμπεριλαμβάνεται και η απόκτηση λιγότερων παιδιών ανά οικογένεια. Σε συνδυασμό με τη μείωση των γεννήσεων, λόγω ελάττωσης της ομάδας ατόμων αναπαραγωγικής ηλικίας, το μέλλον φαίνεται

Γεννήσεις παιδιών κατά σειρά γέννησης

Έτος	Πρώτη γέννηση	Δεύτερη γέννηση	Τρίτη γέννηση	Τέταρτη γέννηση	Πέμπτη γέννηση	Σύνολο
1990	45.588	39.833	11.914	3.345	1.549	102.229
1991	46.583	38.558	12.262	3.675	1.542	102.620
1992	48.450	37.947	12.166	3.842	1.676	104.081
1993	46.276	37.711	12.094	4.003	1.655	101.799
1994	46.978	38.478	12.429	4.196	1.682	103.763
1995	47.056	37.828	11.564	3.568	1.479	101.495
1996	47.067	37.068	11.396	3.631	1.556	100.718
1997	47.176	38.228	11.562	3.502	1.570	102.038
1998	46.969	37.213	11.365	3.520	1.509	100.576

Πηγή: ΕΣΥΕ. Αιεύθυνση Απογραφών. Τμήμα Απασχόλησης και Ανεργία

αυξήθηκε επίσης από 31,5% σε 37,4%. Η μείωση της δυσοίωνα από δημογραφική άποψη.

ΑΙΤΙΑ

- Δημογραφικά
- Υπογονιμότητα
- Κοινωνικά
- Οικονομικά
- Ψυχολογικά
- Ιατρικά
- Άλλα αίτια

Δημογραφικά

- Η μείωση της βρεφικής θνησιμότητας, ως αίτιο υπογεννητικότητας
- Επιπτώσεις της μεταναστευτικής κίνησης στη γεννητικότητα της Ελλάδας.
- Η αστικοποίηση δεν είναι ελληνικό φαινόμενο.

Δημογραφικές μελέτες έχουν δείξει ότι η μείωση της βρεφικής θνησιμότητας ακολουθεί από υπογεννητικότητα, μετά από ορισμένες χρονικές περιόδους.

Στην Ευρώπη έχει παρατηρηθεί ανάλογη μείωση της γονιμότητας που είναι παράλληλη με την πτώση τόσο της περιγεννητικής όσο και της βρεφικής θνησιμότητας ήδη από το 1971.

Σε μερικούς πληθυσμούς έχει βρεθεί ότι το ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας μπορεί να φθάσει μέχρι και το 63%. Στον πληθυσμό π.χ των Σομαλών γυναικών που έχουν χαμηλή επιβίωση παιδιών το 1/3 εξ αυτών είχαν χάσει περισσότερα από έξι παιδιά.

Η Ελλάδα τα τρία τέταρτα του 20ου αιώνα, υπήρξε χώρα αποδημίας. Η αποδημία των Ελλήνων στη μεταπολεμική περίοδο, συνέβαλε ουσιαστικά στη μείωση της γεννητικότητας.

Στην μεταπολεμική περίοδο 1955-1977 μετανάστευσαν 1.236.290 άτομα.

Η εξωτερική μετανάστευση στις δύο πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, αφήνοντας ένα έλλειμμα γύρω στο 1 εκατομμύριο ατόμων, συνέβαλε στη γήρανση και την αποδυνάμωση του πληθυσμού της Ελλάδας, αφού αποστέρησε τη χώρα από νέους ανθρώπους και επισώρευσε ηλικιωμένους και ανίκανους για εργασία.

Η χάραξη μιας ολοκληρωμένης και συνεπούς δημογραφικής και κοινωνικο-οικονομικής πολιτικής - και όχι αποσπασματικών μέτρων - θα επηρέαζε θετικά τα ζευγάρια και τις γυναίκες στην απόφαση τους να αποκτήσουν παιδιά.

Όσον αφορά την εσωτερική μεταναστευτική κίνηση την ίδια χρονική περίοδο, δεν επηρέασε άμεσα τη συνολική εξέλιξη του πληθυσμού αφού η χωρική διαφοροποίηση δείχνει μια μετατόπιση της γεννητικότητας από την περιφέρεια που ήταν η παραδοσιακή δεξαμενή της χώρας μας, προς τα αστικά κέντρα.

Έγινε μετακίνηση του πληθυσμού από τις αγροτικές προς τις αστικές περιοχές. Στις αγροτικές κοινωνίες τα παιδιά είναι παραγωγοί. Συμμετέχουν στις δουλειές και προσφέρουν έργο που το χρησιμοποιεί η οικογένεια. Με τη βιομηχανική επανάσταση αρχίζουν να προσφέρονται στις

Χωρική κατανομή γεννητικότητας

Περ. Πρωτεύουσας	10,3
Αστικές περιοχές	10,3
Ημιαστικές περιοχές	9,5
Αγροτικές περιοχές	9,1

Φυσική Κίνηση

Έτη	Πρωτεύουσα	Υπόλοιπο Χώρας
1981	+ 22.768	+ 31.924
1991	+ 5.658	+ 1.464
1997	+ 2.414	-24

αγροτικές περιοχές εργαλεία και μηχανές που κάνουν τις ίδιες δουλειές με λιγότερα εργατικά χέρια. Το τρακτέρ, η σπαρτική, η θεριζοαλωνιστική, τα εκτοπίζουν. Το αγροτικό λοιπόν εργατικό δυναμικό, εφόσον δεν χρειάζεται στο χωριό, είναι λογικό να μετακινηθεί στην πόλη. Επομένως, είναι λογική η μετακίνηση πληθυσμού από τις αγροτικές προς τις αστικές περιοχές. Εκεί όμως τα παιδιά γίνονται από παράγωγοι που ήταν καταναλωτές.

Στις περιοχές της χώρας που βρέθηκε απασχόληση νέου τύπου, η μείωση του πληθυσμού σταμάτησε. Η Σκιάθος είναι ένα τέτοιο παράδειγμα, επειδή η εναλλακτική απασχόληση ήταν ο τουρισμός και η παραγωγή οπωροκηπευτικών για τους τουρίστες, κάτι αντίστοιχο έγινε στην Κάλυμνο, χωρίς όμως τουρισμό. Η προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες της αλιείας κράτησαν σταθερό τον πληθυσμό στο νησί εδώ και δεκαετίες.

Από την άλλη πλευρά, πολλοί θα υποστήριζαν ότι γεγονότα όπως ο εμφύλιος έδρασαν σημαντικά. Και στη Δανία υπήρξε η ίδια μετακίνηση, χωρίς φυσικά εμφύλιο. Άσε που είναι απαράδεκτο να αποδώσει κάποιος στον εμφύλιο την πληθυσμιακή μείωση του Καστελόριζου και της Κάσου.

Χωρίς να παραγνωρίζω το τι έγινε, δεν μπορώ να μην συγκρίνω το πότε υπεραυξήθηκε η Αθήνα. Μέχρι το 1955, ο πληθυσμός δεν έχει αυξηθεί σημαντικά. Αν η κύρια αιτία ήταν ο εμφύλιος θα έπρεπε να είχε συμβεί σταθερή αύξηση πριν.

Κατά την δεκαετία του 1960 η αστικοποίηση του πληθυσμού ήταν ιδιαίτερα έντονη.

Την περίοδο αυτή παρατηρήθηκε μεταβολή της παραδοσιακής μορφής της οικογένειας.

Υπογονιμότητα

- Επίπτωση της υπογονιμότητας της γυναίκας στην υπογεννητικότητα

- Η επίδραση της ανδρικής υπογονιμότητας στην υπογεννητικότητα.

Ένα 10-20% των ζευγαριών διεθνώς σε αναπαραγωγική ηλικία, είναι υπογονίμα.

Η υπογονιμότητα δεν οδηγεί μόνο στην υπογεννητικότητα της χώρας, αλλά έχει ως συνέπεια τη δημιουργία άγχους στο ζευγάρι.

Κοινωνικά

- Η υπογεννητικότητα στα πλαίσια του

Παγκόσμιος πληθυσμιακός προβλήματος

Κρίση του γάμου - Αύξηση διαζυγίων και υπογεννητικότητα

Οι μονογονεϊκές οικογένειες, ως αίτιο υπογεννητικότητας.

Από τη δεκαετία του 60 και μετά η ελληνίδα βγήκε έξω από το σπίτι εργάζεται, σπουδάζει και μεταθέτει τη γονιμότητα, με συνέπεια αλυσιδωτές μεταβολές σε σχέση με τη δημογραφική εξέλιξη και σύνθεση του ελληνικού πληθυσμού.

Για τη δημιουργία οικογένειας και την απόκτηση παιδιών, βασική προϋπόθεση στη χώρα μας είναι η τέλεση γάμου. Παρατηρείται όμως συνεχής μείωση του αριθμού των ατόμων που τελούν πρώτο γάμο, ενώ συγχρόνως αυξάνει η ηλικία του γαμπρού και της νύφης η οποία συνδέεται στενά με την αύξηση της ανεργίας γενικά τα οικονομικά και άλλα προβλήματα που παρατηρήθηκαν τα τελευταία χρόνια.

Παράλληλά όμως, όπως είναι επόμενο, με την αύξηση της μέσης ηλικίας των γυναικών κατά τον πρώτο γάμο, παρατηρήθηκε και αύξηση της μέσης

Έτος	Μέση ηλικία	
	Γαμπρός	Νύφης
1980	27,6	22,6
1985	27,9	23,2
1990	28,6	24,2

ηλικίας της μητέρας κατά τη γέννηση του πρώτου παιδιού.

Η οποία από μόνη της, αλλά και σε σύνδυαση με τη συνεχή μείωση της αναλογίας των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας, ερμηνεύει ως ένα βαθμό τη

Έτος	Ηλικία
1980	25,1
1985	25,5
1990	26,6

μείωση της γεννητικότητας στη χώρα μας, ενώ παράλληλα έχει άμεση σχέση με τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού.

Ο Ντε Γκώλ κάποτε είχε πει: "Η Γαλλία δεν έχει ανάγκη από πωλήτριες και εργάτριες, έχει ανάγκη από μητέρες. Όποια γαλλίδα χάρη των παιδιών της πάψει να εργάζεται, θα παίρνει 15-20 ημερομίσθια το μήνα ως επίδομα μητέρας".

Το διαζύγιο αποτελεί ιδιαίτερης σημασίας βιοψυχοκοινωνικό πρόβλημα, διότι συνεπάγεται τη διάλυση της οικογένειας με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις μεταξύ των οποίων είναι και η υπογεννητικότητα. Τα τελευταία 50 χρόνια η αναλογία των διαζευγμένων ατόμων στο σύνολο του πληθυσμού δεκαπλασιάστηκε, εμφανίζοντας τάση συνεχούς

αύξησης. Συγκεκριμένα, η σχέση των διαζευγμένων προς τους παντρεμένους, από 1 προς 108 που ήταν αυξήθηκε στο 1 προς 40 το 1991.

Στην σημερινή μεταβιομηχανική και μεταμοντέρνα κοινωνία της ακοινωνησίας που ζούμε, με την κυριαρχία του πανσεξουαλισμού, ήταν φυσικό να προκληθεί κρίση και στον θεσμό του γάμου.

Η αφόρητη μοναξιά του σύγχρονου ανθρώπου, ο άκρατος φεμινισμός, το δύσκολο επαγγελματικό περιβάλλον της σημερινής γυναίκας, οι νέες αντιλήψεις περί του sex, ο άμετρος εγωισμός και άλλα έφεραν την κρίση στον γάμο και οδήγησαν στην υπογεννητικότητα που απειλεί αυτή τη στιγμή την ελληνική κοινωνία.

Το κράτος πρέπει να συνειδητοποιήσει τον κίνδυνο από την υπογεννητικότητα και μεταξύ των άλλων μέτρων πρέπει.

Να τροποποιήσει τον Νόμο περί εκδόσεως διαζυγίων. Σήμερα όποιος μπορεί να πληρώσει δικηγόρο, έχει σ' ένα μήνα δικαστική απόφαση διαζυγίου, που είναι υποχρεωτική για τον επίσκοπο.

Σύμφωνα με στοιχεία ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Ε.Ε. ζει σε νοικοκυριά όπου υπάρχει ένας μόνο γονιός. Οι κοινωνιολόγοι συνηθίζουν να λένε σε αυτές τις περιπτώσεις πως "οι μητέρες είναι οι γονείς και οι πατέρες οι προμηθευτές".

Στην Ελλάδα, ο θεσμός της οικογένειας με την έννοια του "δεσμάτος" μεταξύ των μελών της ήταν πολύ ισχυρός, τα τελευταία 20 χρόνια βλέπουμε να αναπτύσσεται μια νέα μορφή οικογένειας, η μονογονεϊκή, που προέκυψε από τις αλλαγές των αντιλήψεων και στάσεων απέναντι στο γάμο.

Σήμερα υπάρχουν περίπου 200.00 μονογονεϊκές οικογένειες στην Ελλάδα. Η αύξηση του αριθμού των μονογονεϊκών οικογενειών επηρεάζει καθύψιστα το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας και το μοντέλο της πολύτεκνης οικογένειας σιγά - σιγά εκλείπει από την ελληνική κοινωνία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο θεσμός της οικογένειας παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη χώρα μας, διότι ενώ στις βιομηχανικά ανεπτυγμένες χώρες τα ποσοστά γεννήσεων εκτός γάμου έχουν φθάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα (πχ. 47% στη Δανία και 25 % περίπου στη Γαλλία και 52% στη Σουηδία), στην Ελλάδα το σύνολο σχεδόν των γεννήσεων συμβαίνει μέσα στο γάμο (97%).

Οικονομικά

Δημογραφικό πρόβλημα και αγορά εργασίας.

Η χαμηλή γεννητικότητα αυξάνει διαχρονικά το ποσοστό των μεγάλων ηλικιών στο σύνολο του πληθυσμού και επηρεάζει όλους τους τομείς της οικονομίας και της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής, όπως επίσης και τη λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Πρόσφατα εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, δείχνουν ότι το έτος 2000 το 17,1% του πληθυσμού της Ελλάδας, ήταν και το έτος 2030, το 24,6% θα είναι άνω των 65 ετών υπερβαίνοντας τον μέσο όρο των χωρών του οργανισμού αυτού (14,7 και 23,2% αντίστοιχα).

Τα τελευταία χρόνια εισέρχονται ετησίως στο

εργατικό δυναμικό περίπου 60.000 νέοι ηλικίας 15 - 24 ετών.

Από την άλλη μεριά, εξέρχονται αντίστοιχα από το εργατικό δυναμικό λόγω συνταξιοδότησης, θανάτου ή άλλων αιτιών περίπου 80.000 άτομα. Κατά συνέπεια η δημογραφική είσοδος των νέων, καλύπτει μόνο τα τρία τέταρτα των εξερχόμενων.

Υπολογίζεται ότι από τους αποχωρούντες από το εργατικό δυναμικό τα τελευταία χρόνια, το 5,8% έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 6,8% δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ το 29% είναι αγράμματοι. Από τους νέους που εισέρχονται στο εργατικό δυναμικό, το 10,5% έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση και μόνο το 1,2% είναι αγράμματοι.

Το φαινόμενο αυτό αντανακλάται στη σχετικά υψηλή ανεργία των πτυχιούχων της τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στην κάλυψη πολλών θέσεων ανειδίκευτης εργασίας από μετανάστες.

Στην πλειονότητα τους, οι ξένοι εργάτες καλύπτουν θέσεις εργασίας σε τομείς και περιοχές που δεν καλύπτουν οι έλληνες.

Τα δημογραφικά ελλείμματα τα οποία ίσως σήμερα δεν είναι, όπως αναφέρθηκε ακόμη πιεστικά, θα είναι όμως στο μέλλον.

Ψυχολογικά

· Η ψυχολογία της υπογονιμότητας

Παρά την είσοδο της γυναίκας στην αγορά εργασίας, η μητρότητα παρμένει ο κυρίαρχος ρόλος της.

Η υπογονιμότητα είναι μια ψυχοπιεστική συνθήκη η οποία βιώνεται ως απώλεια που επηρεάζει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής των ανθρώπων που τη βιώνουν.

Οι άνδρες αναζητούν να αποκτήσουν ένα παιδί, προκειμένου να επιβεβαιώσουν τη σεξουαλική τους ικανότητα, αλλά και τη δυνατότητα τους να καταστήσουν έγκυο τη γυναίκα τους.

Ταυτόχρονα, τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες, επιθυμούν να αποκτήσουν ένα παιδί προκειμένου να συμμορφωθούν με τις οικογενειακές και κοινωνικές επιταγές και να εξασφαλίσουν τη διαδοχή των προγόνων τους.

Ο Freud (1890) θεωρεί τα παιδιά ως το μοναδικό δρόμο προς την αθανασία ενώ ανάλογη άποψη διατυπώνει και ο Πλάτων.

Το πόσο σημαντική είναι η γονιμότητα διαφαίνεται από πολλές πηγές. Σε δύο γνωστά θεατρικά έργα, αναδύεται τόσο η σημασία της γονιμότητας όσο και ο ψυχικός πόνος που προκαλεί η στειρότητα.

Στη "Γέρμα", του Φρεντερίκο Γκαρσία Λόρκα που γράφτηκε το 1934 και αποτελεί, κατά τον συγγραφέα, το ζωντανό ποίημα της γονιμότητας από την οπτική της στειρότητας η ίδια η επιλογή του ονόματος της ηρωίδας μαρτυρά την αντίληψη του Λόρκα για τις επιπτώσεις της υπογονιμότητας. "Γέρμα" στα ισπανικά, σημαίνει άγονη γη. Το έργο καταδεικνύει την τραγωδία που βιώνει η Γέρμα, όταν οι προσπάθειες της να γίνει μητέρα αποτυγχάνουν. Αλλά και ο Ίψεν απεικονίζει μια σύζυγο η οποία βιώνει ψυχολογική σύγχυση, όταν

ανακαλύπτει ότι δεν μπορεί να αποκτήσει παιδιά.

Τα περισσότερα ζευγάρια αναφέρουν ότι η υπογονιμότητα επηρεάζει τη συζυγική τους σχέση.

Ιατρικά

· Εκτρώσεις και δημογραφικό πρόβλημα.
· Επίπτωση των μαιευτικών και γυναικολογικών επεμβάσεων στην υπογεννητικότητα.
· Επίπτωση των φλεγμονών των γεννητικών οργάνων της γυναίκας στην υπογεννητικότητα.
· Υπογονιμότητα και γυναικολογικός καρκίνος.
· Υπογεννητικότητα και σεξουαλικών μεταδιδόμενα νοσήματα.

Η επίδραση των εκτρώσεων στην υπογεννητικότητα είναι διπλή: αφενός η άμεσος επίπτωση από τη μη γέννηση των εμβρύων, αφετέρου οι επιπτώσεις από τη δευτεροπαθή υπογονιμότητα που προσβάλλει ένα ποσοστό γυναικών που υποβάλλονται σε εκτρώσεις.

Οι εκτρώσεις αποτελούν अपαραδέκτη επιστημονική μέθοδο ελέγχου των γεννήσεων παρατηρείται μείωση της συχνότητας των εκτρώσεων σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο, όσο μορφωμένες είναι οι γυναίκες, τόσο λιγότερες εκτρώσεις κάνουν. Σύμφωνα με συντηρητικούς υπολογισμούς, οι εκτρώσεις στη χώρα μας υπερβαίνουν τις 200.000 ετησίως. Ήτοι αντιστοιχούν 95 αμβλώσεις σε κάθε 1000 γυναίκες τις αναπαραγωγικής ηλικίας.

Άμεσες και απώτερες επιπλοκές των εκτρώσεων.

Στις άμεσες επιπλοκές των εκτρώσεων περιλαμβάνονται:

- Η διάτρηση της μήτρας
- Οι φλεγμονές και η απόφραξη των σαλπίγγων
- Οι ενδομητριακές συμφύσεις

Στις απώτερες επιπλοκές των εκτρώσεων περιλαμβάνονται:

- Η δευτεροπαθής υπογονιμότητα
- Η ανεπάρκεια του έσω τραχηλικού στομίου
- Οι αυτόματες εκτρώσεις
- Οι αιμορραγίες της κύησης
- Ο προδρομικός πλακούντας
- Η πρόωρη αποκόλληση του πλακούντα
- Η προωρότητα
- Οι ανωμαλίες της υστεροτοκίας
- Εξωμήτριος κύηση
- Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία της μητέρας

Υπολογίζεται ότι 100.000 - 200.000 γυναίκες παγκοσμίως πεθαίνουν ετησίως από επιπλοκές των εκτρώσεων.

Η Ελληνίδα γυναίκα είναι εκτεθειμένη και υποβάλλεται σε άμβλωση 17 φορές πιο συχνά από την αντίστοιχη Ολλανδέζα, 13 από την Δυτικογερμανίδα και περίπου 7 φορές πιο συχνά από την Βρετανίδα και την κάτοικο της Αφρικάνικης Τυνησίας.

Μελέτες που έχουν διεξαχθεί από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, (ΠΟΥ) αναφέρουν συχνότητα

δευτεροπαθούς υπογονιμότητας 1-7,6%.

Οι σοβαρότερες επιπτώσεις στη σωματική και

**Ποσοστιαία αναλογία διακοπής εγκυμοσύνης
(σε κάθε 1000 γυναίκες ηλικίας 15-44 ετών)**

Ολλανδία	5,6
Δ. Γερμανία	7,3
Καναδάς	10,2
Βρετανία	12,8
Τυνησία	13,6
Γαλλία	14,9
Αυστραλία	15,2
Πολωνία	16,5
Ιταλία	19,0
Ισραήλ	21,9
ΗΠΑ	27,4
Σιγκαπούρη	28,1
Κίνα	61,5
Ρουμανία	90,9
Σοβιετική Ένωση	181

Πηγή: Ινστιτούτο Alan Guttmacher 1988
Ελλάδα 95*

*(κατ' εκτίμηση)

ψυχική υγεία των γυναικών και κατ' επέκταση και στο δημογραφικό πρόβλημα της πατρίδας μας, πρέπει να γίνουν αντιληπτές από όλους: από τα ζευγάρια, τους γιατρούς, τους πολιτικούς, τους υπεύθυνους για τη χάραξη της υγειονομικής πολιτικής, τους εκπροσώπους της εκκλησίας, ώστε με συνδυασμένες ενέργειες να διαδοθούν τα μηνύματα του οικογενειακού προγραμματισμού στις γυναίκες και τους άνδρες του αναπαραγωγικού πληθυσμού.

Οι φλεγμονές των έσω γεννητικών οργάνων και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, λόγω της σεξουαλικής απελευθέρωσης και έκλυσης των ηθών αποτελούν σημαντικό αιτιολογικό παράγοντα γονιμότητας (Μείωω και συν).

Άλλα αίτια

- Επίπτωση των τροχαίων ατυχημάτων στη μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας
- Επίδραση των ψυχοτρόπων ουσιών στην αναπαραγωγική λειτουργία
- Διατροφή και υπογεννητικότητα
- Κάπνισμα και αλκοόλ: Επίδραση στην αναπαραγωγική λειτουργία
- Η ορθόδοξος θεολογική προσέγγιση στο δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδος
- Η επίπτωση των νομοθετικών μέτρων στη συχνότητα των αμβλώσεων

Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ε.Ε. που παρουσιάζει αύξηση του αριθμού των νεκρών από τροχαία ατυχήματα.

Επίπτωση των τροχαίων ατυχημάτων στη μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας

Στην Ελλάδα, για την περίοδο 1980-1993 ο αριθμός των τραυματιών αυξήθηκε κατά 30%. Στην υπόλοιπη Ε.Ε. το ίδιο χρονικό διάστημα, ο αριθμός των τραυματιών παρουσίασε μείωση κατά 9%.

Οι αριθμοί είναι ιδιαίτερα αποκρουστικοί. Σε μια χώρα συνολικού πληθυσμού 10.000.000 περίπου, με τεκμηριωμένο πρόβλημα υπογεννητικότητας και γήρανσης πληθυσμού, θανατώνονται ετησίως περίπου 2500 άνθρωποι. Τραυματίζονται βαρέως περνώντας στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής, περίπου 5500 και τραυματίζονται ελαφρότερα, φέροντας όμως ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις του τροχαίου ατυχήματος άλλοι 30.000 άνθρωποι και πρόκειται κυρίως νεαρής ηλικίας άτομα, που θα έπρεπε να έχουν όλη τη ζωή μπροστά τους. Κάθε χρόνο μια πόλη σαν τη Λαμία, θανατώνεται ή τραυματίζεται "σβήνει" από το χάρτη, μόνο εξαιτίας των τροχαίων ατυχημάτων. Είναι καιρός να γίνει κάτι!

Παλαιότερα, η χρήση ναρκωτικών ουσιών περιοριζόταν σε περιθωριακές κοινωνικές ομάδες, που αποτελούνταν συνήθως από άτομα μεγάλης ηλικίας. Τα σημερινά επιδημιολογικά δεδομένα δείχνουν σαφή μετατόπιση της χρήσης προς νεότερες ηλικίες, γεγονός που έχει προφανείς βιολογικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Τα δεδομένα από διάφορα πειραματόζωα, δείχνουν συνήθως σημαντικές τοξικές επιδράσεις των παραπάνω φαρμάκων στην αναπαραγωγική λειτουργία.

Τα επιστημονικά δεδομένα που τεκμηριώνουν τη σχέση διατροφής με την αναπαραγωγική ικανότητα των γυναικών, αφορούν στις ποσοτικές εκτροπές της διατροφής, όπως η παχυσαρκία και ο υποσιτισμός.

Η επίδραση της παχυσαρκίας στην αναπαραγωγική ικανότητα των γυναικών δεν πρέπει να υποεκτιμηθεί. Πειραματικά και επιδημιολογικά δεδομένα υποδηλώνουν τη θετική σχέση της με διαταραχές του γεννητικού κύκλου, υπογονιμότητας και στειρότητας.

Ο χρόνιος υποσιτισμός αναστέλλει την ωοθυλακιόρρηξη και οδηγεί στην εμφάνιση πρωτοπαθούς ή δευτεροπαθούς αμηνόρροιας.

Η έντονη φυσική άσκηση έχει συσχετισθεί με μείωση της αναπαραγωγικής ικανότητας της γυναίκας που εκδηλώνεται κυρίως με διαταραχές της εμμήνου ρύσεως.

Η μεγάλη κατανάλωση καφέ και καφεϊνούχων ποτών έχει συσχετισθεί με καθυστέρηση στη σύλληψη σε γόνιμες γυναίκες που κάνουν προσπάθεια να τεκνοποιήσουν.

Επιδημιολογικές μελέτες έδειξαν ότι το κάπνισμα αυξάνει κατά 60% τον κίνδυνο υπογονιμότητας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι καπνίστριες έχουν εμμηνόπαυση 1 - 1,5 χρόνια νωρίτερα, σε σχέση με τις μη καπνίστριες.

Ενώ στους άνδρες επηρεάζει την ποιότητα του σπέρματος η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ και έχει αποδεχθεί ότι προκαλεί υπογονιμότητα στις γυναίκες.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Κοινωνικές
- Οικονομικές
- Εθνικές

Κοινωνικές

· Η κοινωνική και οικονομική προβληματική των δημογραφικών εξελίξεων

· Η μεγάλη μείωση των γεννήσεων από το 1981 και μετά, κατέληξε σε φυσική μείωση του πληθυσμού το 1996 και το 1998 (Μια ανάλυση για το σύνολο και τους νόμους της χώρας)

· Εξέλιξη του πληθυσμού της χώρας κατά ομάδες ηλικιών και οι δείκτες γονιμότητας και γήρανσης.

· Μελλοντικές επιπτώσεις στη δομή του πληθυσμού (Δομή της οικογένειας) εξαιτίας της υπογεννητικότητας στη χώρα μας

· Οι επιπτώσεις της υπογεννητικότητας στα σχολεία

· Οι διαστάσεις του δημογραφικού προβλήματος της Ελλάδας.

Λόγω ελάττωσης της ομάδας ατόμων αναπαραγωγικής ηλικίας και μείωση των γεννήσεων, το μέλλον φαίνεται δυσώδυνο από δημογραφικής άποψης. Αναμένεται όλο και μεγαλύτερη μείωση των γεννήσεων η οποία θα οδηγήσει σε περαιτέρω σμίκρυνση της οικογένειας και σε μεγαλύτερη δημογραφική ωρίμανση και μαρασμό του ελληνικού κράτους.

Στη μάλιστα της υπογεννητικότητας, υποκύπτουν τα σχολεία της Ελλάδας και τα αποτελέσματα είναι πλέον ολοφάνερα, στις αίθουσες των Δημοτικών της πρωτεύουσας και της περιφέρειας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι την τελευταία εξαετία κλείνουν κατά μέσο όρο 100 σχολεία το χρόνο παρά τον σημαντικό και ολοένα αυξανόμενο αριθμό αλλοδαπών μαθητών που από το 1993 μέχρι σήμερα εγγράφονται στις πρώτες τάξεις των ελληνικών

σχολείων.

Τα πρόβλημα καθρεπτίζεται εξάλλου και στους υποβιβασμούς των σχολείων. Τα μονοθέσια σχολεία δεν έχουν συνήθως περισσότερους από 1-8 μαθητές, ενώ αρκετά λειτουργούν με 2-3 παιδιά. Όταν το 1986 το κουδούνι καλούσε στις τάξεις τους μαθητές, περνούσαν το κατώφλι 144.751 "πρωτάκια", ενώ δέκα χρόνια αργότερα, το 1996, τα παιδιά της πρώτης δημοτικού σε ολόκληρη τη χώρα ήταν 110.000.

Μέσα σε μια δεκαετία, η Ελλάδα έχασε πάνω από 34.000 καινούργιους μαθητές. Τα "πρωτάκια" του 2000, μόλις και με τα βίας, περνούν τις 100.000.

Τα δεδομένα αποδεικνύουν πως, αν η Παιδεία ήταν Χρηματιστήριο η Ελλάδα θα είχε πανικοβληθεί, αφού όλοι οι δείκτες είναι πτωτικοί και ποτέ δεν

Η φθίνουσα πορεία του αριθμού των Μαθητών Α' Δημοτικού (ενδεικτικές σχολικές χρονιές)	
1986 - 1987	144.751 μαθητές στην Α' τάξη Δημοτικού
1995 - 1996	102.615
1996 - 1997	103.755
1997 - 1998	102.329
2000 - 2001	Λιγότεροι από 100.000

παρουσιάζουν ανοδικές τάσεις. Οι μαθητές λιγοστεύουν, τα σχολεία κλείνουν, το διδακτικό προσωπικό ελαττώνεται.

Άλλα παράλληλα στοιχεία καταδεικνύουν και εντείνουν την γενική ζοφερή εικόνα. Το 1998 δηλώθηκαν στο Δήμο Αθηναίων 9700 γεννήσεις ελληνοπαίδων και 4300 Αλλοδαπών. Στο Νοσοκομείο "Αλεξάνδρα" γεννήθηκαν 1452 ελληνόπουλα και 2611 ξένα (64,3%). Σε ορισμένες περιοχές της πρωτεύουσας και της υπαίθρου, τα σχολεία κυριολεκτικά αλβανοκρατούνται. Δείγμα του το 36ο σχολείο στο λόφο του Στρέφη. Το 1999, ενεγράφησαν 255 μαθητές. Από αυτούς 148 ήταν αλλοδαποί.

Γεννήσεις Ελληνίδων και αλλοδαπών μητέρων σε δύο νοσοκομεία και στο Δήμο

Έτος	Ελληνίδες	Αλλοδαπές	Σύνολο	Ποσοστό αλλοδαπών
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ				
1995	3.442	962	4.404	21.8
1996	3.568	1.419	4.987	28.5
1997	2.427	1.752	4.179	41.9
1998	1.452	2.611	4.063	64.3
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
1996	2.354	868	3.222	26.9
1997	2.376	912	3.288	27.7
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ				
1995	18.850	1.400	20.250	6.9
1996	12.500	4.000	16.500	24.2
1997	10.000	4.200	14.200	29.6
1998	9.700	4.300	14.000	30.7

Πίνακας Αλλοδαπών και Παλινοστούτων μαθητών που φοίτησαν σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης το Σχολ. έτος 1999-2000

Χώρα Προέλευσης	Αλλοδαποί	Παλινοστούτες	Σύνολο Αλλοδαπών & Παλινοστούτων	Γενικό Σύνολο Μαθητών σε Ελληνικά Δημόσια Σχολεία (συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών & Παλινοστούτων)
Αλβανία	37.707	5.295	43.002	x
Πρ. ΕΣΣΔ	3.874	12.585	16.459	x
Α. Χώρες	2.241	1.245	3.486	x
Αμερική	274	648	922	x
Αφρική	400	69	469	x
Ασία	1.096	33	1.129	x
Ωκεανία	5	74	79	x
Σύνολο	45.597	19.949	65.546	609.315
Ποσοστό επί του Γενικού συνόλου	7.5%	3.2%	10.7%	x

Α νση Σπουδών Π.Ε. Γραφείο ΤΥ Φ.Τ. (Σεπτέμβριος 2000)

Ειδικότερα, στην πρώτη τάξη ενεγράφησαν 22 και από αυτούς, μόνο 7 ήταν Έλληνες.

Η μείωση της γεννητικότητας και η αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού είναι παράγοντες οι οποίοι ενοχοποιούνται για την κρίση του ασφαλιστικού συστήματος.

Είναι προφανές ότι στο διάστημα 1960 - 1998 συντελείται γήρανση του πληθυσμού με κύρια χαρακτηριστικά τη μεγάλη μείωση του νεανικού πληθυσμού (0-14 ετών).

Το πρότυπο αυτό φαίνεται ότι εκδηλώνεται με πιο έντονα χαρακτηριστικά στην περίπτωση της Ελλάδας, όπου τόσο η αύξηση του πληθυσμού άνω των 65 ετών, όσο και η μείωση των ηλικιών 0-14 ετών, κυμαίνεται σε μεγαλύτερα ποσοστά από τον μέσο όρο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι η γήρανση του πληθυσμού της χώρας θα έχει αυξητική πορεία στο μέλλον και το 2020 το ποσοστό των ηλικιωμένων θα υπερβεί το 21% του συνολικού πληθυσμού.

Μαθητικός πληθυσμός και μαθητές με παλινοστούτες και αλλοδαπούς γονείς το σχολικό έτος 1997-1998

Σχολεία	Μαθητικός πληθυσμός	Με γονείς			% επί του μαθητ. πληθ.
		Παλιν.	Αλλοδ.	Σύνολο	
Δημοτικά	646.528	30.984	17.361	48.345	7.5
Γυμνάσια	393.446	10.793	3.014	13.807	3.5
Λύκεια & ΕΠΑ	270.744	2.210	527	2.737	1.0
ΤΕΛ, ΤΕΣ κ.α	160.542	1.984	337	2.321	1.4
Σύνολο	1.472.260	45.971	21.239	67.210	4.6

Γεννήσεις ζώντων στην Ελλάδα για το 9μηνο του έτους 1999 κατά το θρήσκευμα της μητέρας

Σύνολο	Χριστιανές	Μουσουλμάνες	Εβραίες	Βουδίστριες	Δεν δήλωσαν
69.473	66.711	2489	48	35	190

Γεννήσεις ζώντων στην Ελλάδα για το 9μηνο του έτους 1999 κατά το θρήσκευμα του πατέρα

Σύνολο	Χριστιανοί	Μουσουλμάνοι	Εβραίοι	Βουδιστές	Δεν δήλωσαν
63.781	61102	2300	35	43	292

Δεν περιλαμβάνονται οι γεννήσεις του Δήμου Θεσσαλονίκης για τους μήνες 7^ο, 8^ο και 9^ο (περίπου 1400 δελτία για κάθε μήνα)

Η γήρανση του πληθυσμού θα επιβαρύνει τους προϋπολογισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Σε σχέση με την υγεία, μελέτες δείχνουν ότι η δημογραφική γήρανση επιδρά αυξητικά στη συνολική δημόσια δαπάνη υγείας και ειδικότερα στις δαπάνες για νοσοκομειακή περίθαλψη (Γεωργούση, Κυριόπουλος

Προβολές του πληθυσμού της Ελλάδας κατά ηλικία 2000-2020 (%)

Ηλικία	2000	2010	2020
0-14	15,4	15,2	14,9
15-64	67,4	65,7	64,1
65+	17,2	19,1	21,0

Πηγή: ΕΣΥΕ, 1998

1996)

Η χώρα μας βρίσκεται σε ένα δύσκολο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης όπου συναντώνται θάλασσες, ήπειροι και θρησκείες. Αποτελεί σημαντικό παράγοντα οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Στις Βαλκανικές όμως χώρες οι οικονομίες εξακολουθούν να δοκιμάζονται σκληρά. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού του ζει κάτω από το όριο της φτώχειας αντιμετωπίζοντας, εξαιρετικά σκληρές συνθήκες ζωής, χωρίς μάλιστα σοβαρές προοπτικές

Μελλοντικές επιπτώσεις στην κατανομή των δημοσίων δαπανών υγείας στον πληθυσμό ηλικίας άνω των 65 ετών στην Ελλάδα (%)

	2000	2010	2020	2030	2040	2050
Δαπανών για την υγεία για άτομα άνω των 65 ετών (1)	37,1	41,5	44,0	46,2	51,9	52,1
Δαπανών για την υγεία για άτομα άνω των 65 ετών (2)	42,5	47,6	50,5	55,3	59,5	59,8

(1) Με την παραδοχή ότι η κατά κεφαλήν ιστορικομεσοπρόσθετη δαπάνη για τους ηλικιωμένους σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό είναι 3,0 - Ι (εκτιμήσεις ΙΚΑ)
 (2) Με την παραδοχή ότι η κατά κεφαλήν ιστορικομεσοπρόσθετη δαπάνη για τους ηλικιωμένους σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό είναι 4,3 - Ι (εκτιμήσεις ΟΟΣΑ)
 Πηγή: Γεωργούση και συν. 1993

ταχείας βελτίωσης.

Αναλογίζεται κανείς πόσο ανθεκτικές θα αποδειχθούν οι δημοκρατικές δομές που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια στις χώρες αυτές.

Οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας μας την επόμενη 20ετία πρέπει να λειτουργήσουν λαμβάνοντας υπόψη την αστάθεια στα Βαλκάνια, την κάθε εξωτερική απειλή και τις υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, το NATO και τους άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας κατά την εκτίμηση της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής (1993) θα δημιουργηθεί τα επόμενα χρόνια σοβαρό πρόβλημα λόγω της μείωσης του αριθμού των στρατευσίμων.

Λόγω της υπογεννητικότητας ολοένα και λιγότεροι θα εμφανίζονται για να υπηρετήσουν τη στρατιωτική τους θητεία.

Η μείωση του αριθμού των εφέδρων στρατιωτών θα επηρεασθεί ακόμα και από την εξαγγελθείσα μείωση της στρατιωτικής θητείας και αναμένεται να διαμορφωθεί η δύναμη του στρατού ξηράς ως εξής.

Τα επόμενα χρόνια
 Το έτος 2004 σε 86.178

Το έτος 2010 σε 78.888

Το έτος 2015 σε 77.081

Έναντι των 108.000 που υπηρετούν σήμερα.

Όταν ο Αριστοτέλης ρωτήθηκε γιατί η ισχυρή Σπάρτη που πρώτη από όλες τις ελληνικές πολιτείες είχε συμβάλει στην απόκρουση των περσών, δεν κατόρθωσε περί το 370 π.χ. να αντισταθεί στους Θηβαίους δεν δίστασε να αποδώσει την αποδυνάμωση της στην ολιγανθρωπία και στον αποπληθυσμό που δημιουργήσε το πολιτικό της σύστημα.

Δεν προέβλεψε ο μεγάλος φιλόσοφος πως το ίδιο φαινόμενο θα ήταν δύο αιώνες αργότερα, η βασική αιτία μετατροπής ολόκληρης της Αρχαίας Ελλάδας σε Ρωμαϊκή επαρχία.

Η χώρα μας είναι γνωστό ότι επιδιώκει την ειρηνική συνύπαρξη με τους γείτονες της. Παράλληλα, όμως με τα καινούργια αυτά δεδομένα θα πρέπει να εναρμονίζεται η αμυντική στρατηγική αναθεώρηση των ενόπλων δυνάμεων της χώρας με την πρόσληψη και επαγγελματιών στρατιωτών που θα καθορίσει τον αμυντικό προσανατολισμό της Ελλάδας για τα επόμενα 20 χρόνια.

Η γήρανση του πληθυσμού στην Ε.Ε. αυξάνει την πίεση στα συνταξιοδοτικά συστήματα και τον προϋπολογισμό, εφόσον αυξάνεται ο αριθμός των συνταξιούχων και μειώνεται ο αριθμός των εργαζομένων.

Η Ευρώπη έχει τη δυνατότητα να λύσει το πρόβλημα του ελλείμματος του εργατικού δυναμικού με την προσέλκυση μεταναστών.

Διότι χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία και η Ιταλία, καθώς είναι χώρες πολυπληθείς, δεν διατρέχουν τον κίνδυνο φυλετικής αλλοίωσης του πληθυσμού τους με την έναρξη μικρού αριθμού ξένων μεταναστών στον εθνικό κορμό τους μολονότι και στη Γαλλία το θέμα γίνεται αντικείμενο σχετικής πολιτικής εκμετάλλευσης από τον Λεπέν.

Η χώρα μας όμως παρουσιάζει ιδιαιτερότητες όπως π.χ. περιβάλλεται από χώρες χαμηλότερου κοινωνικο - οικονομικού επιπέδου με κατά πολύ υψηλότερους δείκτες γεννητικότητας.

Η υπογεννητικότητα στην χώρα μας φαίνεται πόσο επικίνδυνη είναι, όταν συγκρίνουμε τις τιμές του δείκτη γεννητικότητας μεταξύ των Βαλκανικών χωρών και της Τουρκίας.

Στην περίπτωση της Αλβανίας είναι διπλάσιος και της Τουρκίας τριπλάσιος.

Το 1930 η Ελλάδα αριθμούσε 6,5 εκατομμύρια κατοίκους και η Τουρκία 13,5 εκατομμύρια. Το 1990 οι αντίστοιχοι πληθυσμοί ήταν Ελλάδα 10 και Τουρκία 62 εκατομμύρια κατοίκους.

Ο Τουργκούτ Οζάλ είχε πει "Για τη Θράκη δεν χρειάζεται να γίνει πόλεμος, αφού μειώνεται συνέχεια ο ελληνικός πληθυσμός και κάποτε η περιοχή θα εγκαταλειφθεί"

Ο μεγάλος γιατρός και βιολόγος Alexis Garrel στο κλασικό βιβλίο του "Ο άνθρωπος αυτό το άγνωστο" έγραφε το 1983, προβλέποντας την επερχόμενη με την υπογεννητικότητα καταστροφή... "και αν ακόμη η Ευρώπη καταφέρει να αποφύγει την αυτοκτονία του

πολέμου, όμως με τη στείριότητα, βαδίζει στον εκφυλισμό και την εξαφάνιση..." και αλλού "... η θεληματική στείριότητα των γυναικών και η αποφυγή στρατεύσεως των ανδρών, είναι χαρακτηριστικά συμπτώματα του εκφυλισμού ενός λαού που οδεύει προς τον θάνατο..."

Στην Ελλάδα το φαινόμενο της υπογεννητικότητας, όπως ελέγχθηκε αναφέρθηκε ως πρόβλημα για πρώτη φορά από τον Πολύβιο.

Εν μέρει, όσα παρατηρεί ο Πολύβιος τον 2ο π.Χ. αιώνα ισχύουν και σήμερα, το κακό λοιπόν μπορεί να διορθωθεί μόνο με την αλλαγή νοοτροπίας που μπορεί να υποβοηθήσει με τη λήψη δημοσιονομικών μέτρων. Η πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα προσφέρει μια τελευταία ευκαιρία στους πολιτικούς, στους επιστήμονες και σ' ολόκληρο τον λαό να ενεργήσουν.

Τα τελευταία χρόνια προσφέρουν ένα τελευταίο "παράθυρο ευκαιρίας" για την επίλυση του δημογραφικού προβλήματος της χώρας μας. Αν η δεκαετία του 80 αποτελεί ένα χαμένο παράθυρο ευκαιρίας για την οικονομική ανόρθωση της Ελλάδας, η δεκαετία του 90 αποτέλεσε τη χαμένη ευκαιρία για το δημογραφικό πρόβλημα.

Και αυτό, γιατί σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας αυτής, η επιδείνωση της δημογραφικής κατάστασης (π.χ. ελάττωση των γεννήσεων και αύξηση της γήρανσης) παρουσίασε σταθερή άμβλυνση δίνοντας βάσιμες ελπίδες ότι στόχος της αντιστροφής των δημογραφικών τάσεων θα ήταν δυνατόν και θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημογραφική ανόρθωση.

Τα μέτρα του 90 με τον Ν. 1892 κρίνονται θετικά δεν αρκούν όμως.

Η πολιτεία οφείλει να λάβει μέτρα και να μη μείνει θεατής του προβλήματος.

Η επέμβαση είναι αναγκαία και τα μέτρα πρέπει να είναι μακρόπνοα και γενναιόδωρα, για να ανακοπεί η δημογραφική παρακμή του έθνους.

Τα τελευταία 15 χρόνια 35 τρισεκατομμύρια δανειστήκαμε για να πολλαπλασιάσουμε τις ταβέρνες τις τηλεοράσεις και τα τηλέφωνα, ενώ υπολογίζεται ότι τα μέτρα για να διατηρήσουμε τον ελληνικό πληθυσμό, θα χρηματοδοτηθούν το πολύ με 3.5 τρισεκατομμύρια δραχμές.

Η εκκλησία ως πνευματικό ιατρείο, μπορεί να φθάσει μέχρι τη ρίζα και να θεραπεύσει την πραγματική αιτία του προβλήματος, δηλαδή το αγωνιώδες κυνήγι της ευημερίας που δεν σταματά ποτέ να μας κρατά συνεχώς ανικανοποίητους. Η φωνή της είναι σήμα συναγερμού, αφυπνίσεως, μετάνοιας και γενναίας απόφασης για αλλαγή πλεύσης και ανάληψης ευθυνών από τον καθένα προσωπικά.

Τα ΜΜΕ με διαφημιστικά σποτ στην τηλεόραση και καταχωρήσεις στα περιοδικά και τον ημερήσιο τύπο μπορεί να είναι το πρώτο βήμα. Αυτό όμως θα πρέπει να ξεκινήσει από την πολιτεία.

Η καμπάνια για το AIDS είχε μεγάλη επιτυχία και τόσο γνωστοί αθλητές και ηθοποιοί προσφέρθηκαν να βοηθήσουν για το κοινό καλό.

Όταν μια προσπάθεια έχει πολλούς υποστηρικτές είναι βέβαιο ότι θα πετυχει.

Οι Μαιευτήρες - Γυναικολόγοι στην προσπάθεια αυτή πρέπει να πρωτοστατήσουν, αποφεύγοντας τις εκτρώσεις που γίνονται στη χώρα μας, σε απαράδεκτα υψηλά ποσοστά, αποφεύγοντας ακόμα άλλες επεμβάσεις που πιθανόν να προκαλέσουν στείριότητα και υποβοηθώντας τα υπογόνιμα ζευγάρια με τις διάφορες τεχνικές, να αποκτήσουν παιδιά.

Η πολιτεία πρέπει το γρηγορότερο να προωθήσει το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των κέντρων υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, όπου θα ορίζονται οι αρχές και προϋποθέσεις λειτουργίας αυτών των κέντρων τα οποία προσφέρουν πολλά στο πρόβλημα της υπογεννητικότητας. Είναι περίεργο γιατί το πλαίσιο αυτό παραμένει έτοιμο από 2ετίας στο συρτάρι του Υπουργού Υγείας.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση πρέπει να αρχίσει από την κούνια του παιδιού. Ο πρώτος δάσκαλος, είναι η μητέρα. Η διδασκαλία της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι συλλογική με την παρουσία ιατρών εξειδικευμένων σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, μαιών, νοσηλευτών, κοινωνιολόγων, κοινωνιών λειτουργών και εκπαιδευτών αλλά και από ομοειδείς ομάδες εφήβων.

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση από την προσχολική ηλικία, μπορεί να βοηθήσει στην ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων, όπως και στην αποφυγή των εκτρώσεων και των συνεπειών αυτών επιπλοκών, καθώς και την αποφυγή των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων με θετικό αποτέλεσμα στην υπογεννητικότητα της χώρας μας.

Πιστεύουμε ακόμη ότι ένα ολοκληρωμένο και πλήρως αποκεντρωμένο σύστημα οικογενειακού προγραμματισμού, όχι μόνο δεν εναντιώνεται στην εθνικώς αναγκαία δημογραφική πολιτική για την αύξηση των γεννήσεων και κατ' επέκταση την ανάσχεση των καθοδικών ρυθμών εξέλιξης του πληθυσμού μας, αλλά την ενισχύει πολύπλευρα και πολύτροπα, κατοχυρώνοντας συνάμα το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα της ελεύθερης και υπεύθυνης τεκνοποίησης.

Όσον αφορά στον ελληνισμό της διασποράς στην Αίγυπτο και στην Κωνσταντινούπολη (Τουρκία γενικώς) χάθηκε. Στη Β' Ήπειρο και Αφρική συνεχώς φθίνει. Στην Αμερική, Αυστραλία και Καναδά, δεν υπάρχουν οι πρώτες γενιές "αγραμμάτων ελλήνων" εργατών που γεννούσαν πολλά παιδιά αλλά εγγράμματοι και ως επί το πλείστον εύποροι που αποφεύγουν να γεννούν πολλά παιδιά, ενώ η τρίτη γενιά απομακρύνεται συνειδησιακά από την μητέρα Ελλάδα, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει ούτε την ελληνική γλώσσα.

Η κοινωνική - οικονομική συγκυρία, αλλά και τα εθνικά προβλήματα - έντονα και επικίνδυνα αυτή την εποχή - θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη ρύθμιση, μετά από πολύπλευρη μελέτη και με σχετικό χρονοδιάγραμμα του οξέτατου μεταναστευτικού προβλήματος στην Ελλάδα. Επ' ουδένι λόγω θα έπρεπε η ενίσχυση της γεννητικότητας να γίνει σε βάρος εθνικών, κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων των ελλήνων πολιτών.

Αλλά ούτε και σε βάρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των αλλοδαπών, συχνά θυμάτων σκληρής εκμετάλλευσης.

Η παραπάνω πρόταση θα αποτελούσε απλώς ένα από τα δυνατά μέτρα κατά της υπογεννητικότητας και θα έπρεπε να λειτουργήσει παράπλευρα με άλλους ανασχετικούς παράγοντες που δημιουργούν το οξύ υπογεννητικό πρόβλημα μας.

Αφετέρου η Ελλάδα ως μικρή χώρα που είναι, δεν μπορεί δυστυχώς να αφομοιώσει μεγάλο αριθμό μεταναστών χωρίς να αλλοιωθεί η εθνική μας συνείδηση και να συσσωρευτούν πολυειδή προβλήματα. Άλλωστε και ο Πολύβιος σε άλλη ιστορική περίοδο, συνιστούσε τη μείωση των μισθοφόρων, ώστε να ελέγχεται η κατάσταση.

Κατά των πρώην Πρωθυπουργό κ. Ράλλη, η προτεινόμενη από μερικούς ελληνοποίηση της πανσπερμίας των μεταναστών, που έχουν κατακλύσει τη χώρα μας, δεν αποτελούσε ορθή αντιμετώπιση, γιατί όχι μόνο δεν θα έλυne το πρόβλημα, αλλά θα το περιέπλεκε δημιουργώντας άλλα προβλήματα ένα από τα οποία - το σοβαρότερο ίσως - θα ήταν η φυλετική αλλοίωση του ελληνικού πληθυσμού. Αφήνω την αδυναμία της θρησκευτικής αφομοίωσης που και αυτή είναι σπουδαίο ζήτημα για την κατά 90% ορθόδοξη Ελλάδα. Και σε κάθε περίπτωση δεν θα ήταν δυνατό να εντάξουμε φυλετικά στην ελληνική κοινωνία και τους μετανάστες των χωρών της Άπω Ανατολής.

Εκείνο που θα ήταν ενδεδειγμένο να γίνει, είναι η προσπάθεια προσέλκυσης αλλοδαπών ελληνικής καταγωγής, που ζουν και διαπρέπουν κυρίως στην Αμερική - περιλαμβανόμενου του Καναδά - και στην Αυστραλία.

Οι χώρες αυτές αποτελούν πλούσιες και κατάλληλες πηγές για την άντληση και εγκατάσταση στην Ελλάδα ουσιαστικά ελληνικού στοιχείου. Προϋπόθεση όμως για να επιτύχει ένα τέτοιο εγχείρημα είναι η δημιουργία των αναγκαίων κινήτρων και γενικότερα των συνθηκών εκείνων που θα προσελκύσουν το στοιχείο αυτό, ώστε να είναι βέβαιη και ορατή η εξασφάλιση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους και της προκοπής τους στην πατρογονική τους χώρα.

Η συμβολή των παλιννοστώντων ομογενών στο Δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας είναι σημαντική και ευπρόσδεκτη. Στο σύνολο του όμως το Δημογραφικό πρόβλημα για την Ελλάδα είναι το πλέον εκρηκτικό κοινωνικό, ηθικό και εθνικό πρόβλημα.

Η πολιτεία και η εκκλησία οφείλουν να γράψουν το παν για να πείσουν και να βοηθήσουν τους νεοέλληνες να αποκτήσουν πολλά παιδιά. Διαφορετικά το μέλλον ενός ιστορικού λαού, του δικού μας ελληνικού λαού, είναι δυσοίωνα.

Δεχόμενοι τις παραπάνω θέσεις καταλήγουμε ότι οι προοπτικές μπορούν σαφώς να αντιστραφούν και μάλιστα με επιτυχία μέσα από τρεις άξονες ενεργειών. Η πρώτη και βασική ενέργεια είναι η πληροφόρηση. Το γεγονός ότι σήμερα συζητάμε το δημογραφικό, δείχνει καθαρά ότι η προσπάθεια αυτή έχει ήδη αρχίσει και μάλιστα έχει αρχίσει να καρποφορεί. Όμως δεν είναι

αρκετά όσα γίνονται. Η κυβέρνηση, η εκκλησία, τα

Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε. Αφίξεις παλιννοστώντων 1. Πρώ της ίδρύσεως του Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.			
Έτος	Άτομα	Αριθμός	Ενταγμένοι στο Πρόγραμμα
1987	527	527	
1988	1.369	1.896	
1989	6.791	8.587	
1990	13.863	22.350	

2. Μετά την ίδρυση του Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.			
Έτος	Άτομα	Αριθμός	Ενταγμένοι στο Πρόγραμμα
1991	11.420	11.420	
1992	8.563	19.983	5.304 (26,5%)
1993	10.926	30.909	9.352 (30,2%)
1994	5.623	36.457	12.260 (33,5%)
1995*	5.154	41.686	14.725 (35,3%)

* μέχρι 31-10-95
Σημ: Το γινόμενο πάντων αφιθόντων από το 1987 μέχρι τον Οκτώβριο του 1995 είναι 64.206. Επόμενος, μετατράπηκε στο πρόγραμμα 14.725 αποικούν το 23% του συνόλου αφίξεων που δεν είναι ουσία άτομα οι αφιθόντες, που το 1991 δεν είναι δυνατόν να ενταχθούν στο πρόγραμμα.

μέσα μαζικής ενημέρωσης πρέπει να ενεργοποιηθούν άμεσα, πείθοντας και τον τελευταίο κάτοικο του μικρότερου χωριού της επικράτειας για την κατάσταση που αντιμετωπίζουμε.

Ο δεύτερος άξονας είναι τα διάφορα θεσμικά, νομικά, οικονομικά και διοικητικά μέτρα που πρέπει να πάρει η πολιτεία. Οι λύσεις υπάρχουν, η διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή μαζί με πολλούς επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς έχουν δώσει αρκετές προτάσεις, αναζητείται η πολιτική βούληση. Πιο συγκεκριμένα, τα διάφορα μέτρα που έχουν κατά καιρούς προταθεί είναι:

1. Θεσμικά μέτρα

• Δημιουργία ενός κεντρικού φορέα (Εθνικό Συμβούλιο ή Γεν. Γραμματεία) για τη χάραξη και την εφαρμογή της δημογραφικής και της Πολιτικής για την οικογένεια, που να ρυθμίζει, να εισηγείται και να φροντίζει για την εκτέλεση της οικογενειακής πολιτικής.

• Σύσταση Επιστημονικού φορέα Δημογραφικών Μελετών και Ερευνών, ο οποίος ως ευέλικτος διαχειριστικός φορέας, με ένα ολιγομελές επιτελείο, θα αναθέτει μελέτες/ έρευνες και συγκεκριμένες επιστημονικές εργασίες, ώστε να αντιμετωπισθούν καλύτερα τα Δημογραφικά Προβλήματα της Χώρας.

• Θεσμοθέτηση κλάδου οικογενειακής ασφάλισης, κατά το γαλλικό πρότυπο, σύμφωνα με τον οποίο και σε αντίθεση με τον υπάρχοντα ΔΑΟΕΜ, θα οργανωθεί ένα νέο σύστημα με σκοπό τη σοβαρή ενίσχυση της οικογένειας.

• Οργάνωση Σώματος Βοηθών Μητέρων (baby-sitters), του οποίου τα μέλη μετά από ταχύρυθμη εκπαίδευση 2-3 μηνών (λιγότερο δαπανηρό από την ίδρυση βρεφονηπιακών σταθμών), θα καλύπτουν τις ανάγκες φύλαξης νηπίων.

• Προβολή του προτύπου της πολυμελούς οικογένειας μέσα από τα σχολικά βιβλία και τις διαφημίσεις κρατικών οργανισμών (π.χ. ΠΡΟ-ΠΟ,

λαχεία) και των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων.

2. Νομοθετικά μέτρα

- Τροποποίηση του νόμου 1038/80 περί οικογενειακού προγραμματισμού, ώστε να αντιμετωπίζει την πολύχρονη υπογονιμότητα της χώρας.

- Τροποποίηση του πολύπλοκου και γραφειοκρατικού νόμου για την υιοθεσία παιδιών.

- Τροποποίηση της νομοθεσίας περί αμβλώσεων

3. Διοικητικά μέτρα

- Εναρμόνιση της Οικογενειακής και Επαγγελματικής ζωής για την προστασία της γυναίκας κατά την κύηση, τον τοκετό και την ένταξη ή επανένταξη της στην αγορά εργασίας.

- Να ιδρυθούν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί σε όλη τη χώρα.

- Να καταρτιστεί εθνικό πρόγραμμα για τους ομογενείς Ποντίους και τους πολιτικούς πρόσφυγες με γεωγραφικό προσανατολισμό.

- Να βελτιωθούν οι υπηρεσίες υγείας στην πρωτοβάθμια φροντίδα και να καταβληθεί η πιο έντονη προσπάθεια για τη μείωση της βρεφικής θνησιμότητας, κυρίως στην περιφέρεια που στερείται ειδικών νεογνικών μονάδων.

- Θέσπιση του δημογραφικού Ευρώ: δυνατότητα επιλογής στη φορολογική δήλωση, ώστε 1 Ευρώ από τον φόρο του επιλέγοντας να διατίθεται υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση δημογραφικών μέτρων.

4. Μέτρα Οικονομικής στήριξης

- Αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος: ενίσχυση όσων αποκτούν και τρίτο παιδί.

- Κλιμάκωση επιδομάτων μετά το 2ο παιδί, ώστε η παρεμβατική δημογραφική πολιτική να γίνει πιο δυναμική.

- Διευκόλυνση των εργαζομένων μητέρων για την απόκτηση παιδιών, με τη χορήγηση για παράδειγμα των ασφαλιστικών εισφορών.

- Στεγαστικό: Διευκόλυνση οικογενειών με 2,3 και περισσότερα παιδιά για την απόκτηση στέγης (δάνεια, επίδομα, κ.τ.λ).

Όμως, η λύση του δημογραφικού προβλήματος δεν μπορεί να γίνει πραγματικότητα χωρίς την επίλυση σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων. Στο ένα άκρο, για παράδειγμα, είναι η βοήθεια της οικογένειας. Η οικογένεια, θεσμός φυσικός, αιώνιος και αναντικατάστατος, είναι ο χώρος όπου γεννάται, ανατρέφεται, παιδαγωγείται, κοινωνικοποιείται και εξελίσσεται ο άνθρωπος. Δημιουργεί δηλαδή τις συνθήκες εκείνες που ακόμη και μόνες τους μπορούν να επιλύσουν το δημογραφικό πρόβλημα. Στο άλλο άκρο βρίσκεται η σωστή διαδικασία ενσωμάτωσης των μεταναστών που μπορεί να επιλυθεί με μια έξυπνη δημογραφική και μεταναστευτική πολιτική, όπου θα απορροφώνται όσοι ζουν, εργάζονται και ασπάζονται

τον τρόπο σκέψης μας, αφού ενσωματωθούν στον ελληνικό τρόπο σκέψης και ζωής.

Το ερώτημα όμως είναι: Θέλει η Ελλάδα σήμερα περισσότερους Έλληνες; Η χώρα με τα 10 εκατομμύρια κατοίκους, από τους οποίους οι 600.000 είναι άνεργοι, θα μπορεί να συντηρήσει 15 εκατομμύρια κατοίκους; Μήπως είναι και αυτή η αιτία που δεν δίνονται από την πολιτεία τα απαραίτητα κίνητρα;

Σήμερα, περισσότεροι από 35.000 αλλοδαποί μαθητές φοιτούν στα δημοτικά σχολεία της χώρας, χωρίς καμία ρατσιστική διάθεση. Πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή στην πολιτεία η οποία πρέπει να σκύψει πάνω από το σημαντικό πρόβλημα της Ελλάδας στην αυγή του 21ου αιώνα. Για ποιους Έλληνες ετοιμάζουν την Ελλάδα του αύριο; Σε ποιους Έλληνες θα παραδώσουν την Ελλάδα οι σημερινές γενιές; Με ποιους τρόπους θα αναπληρωθεί ο πληθυσμός της χώρας;